

HOSPIITSI SUUNAMISE KRITEERIUMID

1. Palliativse ravi patsiendi võimekuse skaala (Palliative Performance Scale (PPSv2):
skoor < 50%.

2. Kliinilise seisundi muutus: patsiendi haigus on faasis, kus tõenäoline oodatav elumus on vähem kui 6 kuud, kui haigus kulgeb tavapäraselt.

3. Otsus patsiendi hospitsravile suunamise kohta tehakse patsiendi: kliinilise seisundi, sümptomite ja muude tunnuste alusel.

Arvestatakse neid kliinilise seisundi muutuseid, sümptomeid ja tunnuseid, mis viitavad halvale prognoosile ja on pöördumatud.

Muutused kliinilises seisundis:

- haiguse kiire progressioon
- korduvad ja/või ravile allumatud, juhimatud infektsioonid nagu pneumoonia, sepsis, püelonefriit
- füüsilise koormuse talumatus, nõrkus, tasakaaluprobleemid, korduvad kukkumised ja progresseeruv kurnatus
- kehakaalu langus poole aasta jooksul üle 10% (ei arvestata pöörduvaid protsesse nagu depressioon, diureetikumide toime), kahheksia
- neelamistakistus, mis viib korduvale aspiratsioonile ja/või vähendab oluliselt söödava toidu hulka
- kompleksed ja keerulised sümptomid, mis vajavad pidevat kontrolli: füüsilised psühhosotsiaalsed probleemid, spirituaalne/emotsionaalne distress
- vaatamata optimaalsele hooldusele lamatiste teke ja progresseerumine 3-4 staadiumini
- põhihaiguse (haigus, mis on peamine põhjus elulõpu raviks) tõttu mitmed erakorralise meditsiini osakonna visiidid, hospitaliseerimised

Sümptomid:

- hingamisraskused (hingeldus, õhupuudus)
- ravile allumatu köha
- iiveldus ja oksendamine, mis alluvad halvasti ravile
- ravile allumatu kõhulahtisus
- ravile halvasti alluv valu, (valuravi sage muutmine, peamiste valuravi ravimite dooside tõstmine)

Muud tunnused:

- vererõhu langus (süstoolne rõhk alla 90) või progresseeruv posturaalne hüpotensioon
- astsiit
- venoosne, arteriaalne või lümfaatiline obstruktsioon, mida põhjustab haiguse lokaalne või metastaatiline progressioon
- perikardi või pleura efusioon
- nõrkus, unisus, letargiline seisund, muutused teadvuse seisundis

Laborianalüüside tulemused (võimalusel):

- albumiini langus seerumis
- kaltsiumi, kreatiniini ja maksanäitajate tõus
- progresseeruv seerumi Na tõus või langus ning seerumi K tõus
- pCO₂ tõus või pO₂ langus või SaO₂ langus

4. Dementsuse puhul progresseeruv langus FAST (Functional Assessment Staging) hindamisel (alates 7A).

5. Hospiitsi suunamisel tuleb arvestada ka kaasuvate haigustega, sest nende ägenemine mõjutab põhihaigust ja elumust:

- krooniline obstruktiivne kopsuhaigus
- südame isheemiatõbi
- kongestiivne südamepuudulikkus

- diabeet
- neuroloogilised haigused (ALS, *Sclerosis Multiplex*, Parkinsoni tõbi)
- neerupuudulikkus
- maksahaigused
- kasvaja
- omandatud immuunpuudulikkuse sündroom (HIV ja AIDS)
- dementsus
- autoimmuunhaigused (luupus, reumatoidartriit)

NB! Haigusspetsiifilised suunised haiguste kaupa tuleb vajadusel kokku leppida erialaspetsialistidega. Need suunised samaaegselt kliinilise seisundi halvenemisega on otsustamisel abivahendiks, kuid nad ei asenda arsti kliinilist hinnangut ja otsust.